

लोक सेवा आयोग
नेपाल न्याय सेवा, सबै समूह, राजपत्रांकित द्वितीय श्रेणी, उपसचिव वा सो सरह पदको आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रमलाई दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।

भाग १ - लिखित परीक्षा

भाग २ - अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क : २००

पूर्णाङ्क : ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या	अङ्क भार	समय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन (सबै समूहको लागि)	विषयगत- तर्कयुक्त समस्यामूलक	५	५ प्रश्न × १५ अङ्क = ७५ अङ्क	३ घण्टा	१००	४०
		विषयगत- समस्या समाधान	१	१ प्रश्न × २५ अङ्क = २५ अङ्क			
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी (प्रत्येक समूहका लागि छुट्टाछुट्टै)	विषयगत- तर्कयुक्त समस्यामूलक	५	५ प्रश्न × १५ अङ्क = ७५ अङ्क	३ घण्टा	१००	४०
		विषयगत- समस्या समाधान (व्यवहारिक ज्ञान)	१	१ प्रश्न × २५ अङ्क = २५ अङ्क			

द्रष्टव्य :

- यस पाठ्यक्रम अनुसार दुई पत्रको लिखित परीक्षा लिइनेछ ।
- प्रथमपत्र प्रशासन र व्यवस्थापन विषयको पाठ्यक्रम सबै समूहका लागि समान हुनेछ, तर द्वितीयपत्र समूह सम्बन्धी पाठ्यक्रम समूह अनुरूप फरक फरक हुनेछ ।
- प्रथम पत्र प्रशासन र व्यवस्थापन विषयको परीक्षा सबै समूहको संयुक्त वा भिन्दाभिन्दै पनि हुन सक्नेछ । तर द्वितीय पत्र सेवा सम्बन्धी विषयको परीक्षा सेवा समूह अनुरूप भिन्दाभिन्दै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
- यथासम्भव प्रश्नहरू नेपालको सन्दर्भमा सोधिने छ ।
- समस्या समाधानको प्रश्न कुनै पनि पाठ्यांशबाट सोध्न सकिने छ ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधनभई हटाईएका वा थप गरी संशोधनभई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- भाग १ को परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र भाग २ को परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागु मिति :- २०७२/०७/०२ गते देखि

लोक सेवा आयोग
नेपाल न्याय सेवा, सबै समूह, राजपत्रांकित द्वितीय श्रेणी, उपसचिव वा सो सरह पदको आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र : प्रशासन र व्यवस्थापन

(सबै समूहको लागि)

१. राज्य र सरकार

- १.१ नेपालमा संवैधानिक विकास र त्यसको विश्लेषणात्मक समीक्षा
- १.२ नेपालको वर्तमान संविधान
- १.३ व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिका बीचको अन्तरसम्बन्ध
- १.४ राज्यको पुर्नसंरचना
- १.५ सरकारको स्वरूप
- १.६ राज्य र नागरिकता
- १.७ सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन, र मूल्यांकन

२. नेपालको परिवेशमा सार्वजनिक प्रशासन र यसका चुनौतीहरु

- २.१ संगठनात्मक स्वरूप (Organizational Structure)
- २.२ कार्यविधि (Procedure)
- २.३ मानवीय साधन विकास (Human Resource Development)
- २.४ कर्मचारी प्रशासनका विविध पक्षहरु (Various Aspects of Personnel Administration)
- २.५ नियुक्ति (Recruitment)
- २.६ बढुवा (Promotion)
- २.७ तलब सुविधा (Remuneration)
- २.८ सुपरिवेक्षण (Supervision)
- २.९ वृत्ति विकास (Career Development)
- २.१० अवकाश (Retirement)
- २.११ लोक सेवा आयोगको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि र कर्मचारी प्रशासनमा यसको भूमिका

३. नेपालको सन्दर्भमा विकास प्रशासन (Development Administration)

- ३.१ विकास प्रशासनका सिद्धान्त एवं चुनौतीहरु ।
- ३.२ योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन एवं मूल्यांकन प्रक्रिया ।
- ३.३ परियोजना चक्र (Project Cycle)

४. व्यवस्थापन (Management)

- ४.१ व्यवस्थापनको अवधारणा एवं सिद्धान्तहरु (Concepts and Principles of Management)
- ४.२ व्यवस्थापनका विभिन्न पक्षहरु खास गरी नेतृत्व, उत्प्रेरणा, निर्णय प्रक्रिया र नियन्त्रण (Leadership, Motivation, Decision Making, Control)
- ४.३ सार्वजनिक संस्थानहरुको व्यवस्थापन (Public Enterprise Management)

५. विकासका सामयिक पक्षहरु (Contemporary Aspects of Development)

- ५.१ विकासमा महिला सहभागिता (Women's Participation in Development)
- ५.२ दिगो विकास र पर्यायवरण (Sustainable Development and Environment)
- ५.३ गरीबी निवारण (Poverty Alleviation)
- ५.४ आर्थिक उदारीकरण र निजीकरण (Economic Liberalization and Privatization)
- ५.५ सरकारको कार्यक्षेत्र (Role of Government)

लोक सेवा आयोग
नेपाल न्याय सेवा, सबै समूह, राजपत्रांकित द्वितीय श्रेणी, उपसचिव वा सो सरह पदको आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

६ लोकतन्त्र र मानव अधिकार

- ६.१ लोकतन्त्र र समावेशीकरण
- ६.२ कानुनी राज्य
- ६.३ मानव अधिकार
- ६.४ लैंगिक सवाल (Gender Issues)
- ६.५ आरक्षण र सकारात्मक विभेद
- ६.६ नागरिक शिक्षा

७ नेपाली समाज र यस्को बनोट

- ७.१ बहुल समाजका विशेषताहरु
- ७.२ राष्ट्रिय एकता र अखण्डता
- ७.३ नेपालका विविध जात/जाति/वर्ग/समुदायहरुको सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक र धार्मिक अवस्था / रहनसहन
- ७.४ आदिवासी, जनजाती, मधेशी, दलित, अपाङ्ग र महिलाहरुको विद्यमान अवस्था, उत्थानका प्रयासहरु, समस्या, समाधान र सम्भावनाहरु ।

८ विविध

- ८.१ दिगो विकास लक्ष्य (Sustainable Development Goals)
- ८.२ सूचनाको हक र सार्वजनिक निकायको दायित्व
- ८.३ द्वन्द्व पछिका पुनरनिर्माण र विकास (Post conflict Reconstruction and Development)
- ८.४ जनसंख्या र बसाईसराई
- ८.५ प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र समानुपातिक प्रतिनिधित्व
- ८.६ सामाजिक न्याय एवं सुरक्षा (Social Justice and Security)
- ८.७ श्रमिक संगठन (Trade Union) र सामुहिक सौदावादी (Collective Bargaining)

समाप्त